

14. december 2017

Hørings svar - Ny Elforsyningslov

Danmarks Vindmølleforening, Foreningen af slutbrugere af energi og Vindmølleindustrien støtter den overordnede hensigt i lovforslaget om at ændre den danske Elforsyningslov for at sikre overensstemmelse med den europæiske regulering af det indre marked. Denne ændring er nødvendig, og implementeringen af den europæiske lovgivning vil sikre et bedre grundlag for et velfungerende indre marked for energi.

Vores organisationer ser et velfungerende indre marked som et afgørende grundlag for en fortsat omkostningseffektiv grøn omstilling. Handel over grænserne og mellem medlemsstaterne er en forudsætning for et velfungerende indre marked, og forordningens ensretning af rammerne for driften af elnettene i Europa vil yderligere understøtte dette.

Vi finder imidlertid, at der i udkastet til implementeringsforslaget forekommer initiativer til sikring af forsyningssikkerheden, som er markedsforvridende og unødvendige i betragtning af de allerede foretagne og vedtagne investeringer i det danske elnet. Der er behov for, at lovforslaget tager yderligere hensyn til det indre marked for energi ved at de foreslåede statslige indgreb i elmarkedet som fremføres i udkastet reduceres til et absolut minimum.

De eksisterende og planlagte, statsejede komponenter i elnettet er ifølge Energinets egne analyser tilstrækkelige til at sikre forsyningssikkerheden i det danske elsystem i normaldriftssituationer. Det bør sikres, at både de statsejede komponenter i elnettet, som allerede er etableret i de senere år samt de komponenter, der er vedtaget, og som vil blive etableret i de kommende år - herunder udlandsforbindelser og synkronkompensatorer - bliver anvendt ud fra samfundsøkonomiske kriterier når Energinet skal sikre forsyningssikkerheden. Ellers vil etableringen af nye, forbrugerfinansierede komponenter i elnettet medføre unødvendige udgifter for de danske elforbrugere ved den fremtidige drift af det danske elsystem.

Opretholdelse af forsyningssikkerheden

I henhold til Elreguleringsudvalgets anbefalinger indeholder lovforslaget et forslag om, at ministeren fremadrettet skal fastsætte niveauet for forsyningssikkerhed. Fastsættelsen af niveauet for elforsyningssikkerhed vil derfor fremadrettet blive et politisk spørgsmål.

Vores organisationer opfordrer til, at det nuværende høje niveau af forsyningssikkerhed i Danmark opretholdes. En årlig rapportering af tilstanden for forsyningssikkerheden i Danmark fra Energinet vil højne transparensen om elsystemets tilstand.

Udkastet indeholder et forslag om, at Energinet i højere grad skal anvende markedsbaserede værktøjer til sikring af forsyningssikkerheden. Dette skulle angiveligt sikre de rigtige investeringssignaler i forhold til de nødvendige ydelser. Det foreslås, at man i situationer uden konkurrence fra centralt hold skal fastsætte en pris, der svarer til den pris, der ville optræde i en situation med konkurrence. Det er efter vor opfattelse direkte i strid med EU's statsstøttere regler.

Betalingsbestemmelserne for fremskaffelse af de enkelte ydelser er ikke reguleret i forordningen. Når disse udstedes på nationalt plan i bekendtgørelser, bør bestemmelserne naturligvis følge de europæiske statsstøttere regler. Disse udelukker anvendelse af beregnede markedspriser i situationer uden konkurrence, som foreslået i udkastet til loven. Ifølge de europæiske statsstøttere regler skal ydelserne værdisættes som "cost+"-afregning¹.

Anvendelse af markedsbaserede værktøjer skal sikre den mest samfundsøkonomisk hensigtsmæssige fremskaffelse af de nødvendige ydelser. Det danske transmissionsnet er i dag blevet udbygget i en grad, så det ikke længere er nødvendigt for Energinet at indkøbe ydelser til sikring af forsyningssikkerheden i transmissionsnettet i normaldriftssituationer.² Det gælder f.eks. indkøb af spændingsregulering og systembærende egenskaber.

Aktivering af kraftværker til sikring af forsyningssikkerhed og systembærende egenskaber har en række negative konsekvenser for elmarkedet, bl.a. i form af forvriddninger af den fri prisdannelse i Danmark og det øvrige indre marked for el. Konkret vil elpriserne være lavere i situationer, hvor systemoperatøren aktiverer kraftværker af hensyn til forskellige ydelser, end i en situation uden aktivering af kraftværker af hensyn til f.eks. systembærende egenskaber.

Konkret medfører den statslige aktivering af kraftværker af hensyn til levering af forskellige ydelser til elnettet et overudbud af el i disse situationer, som oftest optræder om sommeren, hvor hovedparten af elproduktionen i Danmark sker på vindmøller og solceller.

Anvendelse af disse tiltag har derfor negative konsekvenser for de øvrige elproducenter i form af lavere elpriser, som derudover forøger statens tilskuds-udgifter til vedvarende energi. Statslige indgriben i elmarkedet underminerer tilliden til den fri prisdannelse i det indre marked for el og øger investorriskoen i dette marked – specielt i

¹ Se de statsstøttere retlige principper for behandling af situationer uden konkurrence fastlagt i Chronopost-dommen fra 2003.

² Se Energinet's beskrivelse af behovet for systembærende egenskaber: [link](#)

situationer, hvor der ikke er nogen forsyningssikkerhedsmæssig begrundelse for reguleringen.

De kunstigt sænkede priser på engrosmarkedet for el vil ikke alt i alt være en fordel for forbrugerne; fordi forbrugerne via nettariffen skal betale for tvangskørslen af kraftværkerne.

Anvendelse af disse tiltag og statslige indgreb i den fri prisdannelse i elmarkedet bør derfor begrænses til et minimum, og dette princip burde indarbejdes i den kommende regulering af elsektoren. En dansk lovgivning på bekendtgørelsesniveau som opfordrer til flere statslige indgreb i markedet, end der anvendes i dag, og som ikke er teknisk nødvendige, er efter vor opfattelse i strid med EU's konkurrenceregler. Såfremt Energistyrelsen i modsætning til Danmarks Vindmølleforening, Foreningen af slutbrugere af energi og Vindmølleindustrien vurderer, at det er en lovlig praksis, bør man få det bekræftet ved at anmelde de planlagte statslige indgreb til EU-kommissionen.

I henhold til artikel 21 stk. 2 i forordning 1483/2017 er TSOerne pålagt at anvende de mest omkostningseffektive tiltag til at sikre de nødvendige ydelser til elsystemet. Dette pålægger TSOerne at anvende de allerede tilgængelige enheder i elnettet til sikring af de nødvendige ydelser.

Behovet for investeringssignaler og omfanget af statslige investeringer

Det fremsendte forslag om at understøtte investeringssignaler til ydelser til sikring af forsyningssikkerheden bør ses i sammenhæng med, at staten igennem de senere år har udbygget elnettet med en række betydelige investeringer, som har medført, at elnettet kan levere de nødvendige ydelser til sikring af forsyningssikkerheden.

I de kommende år vil behovet for systembærende egenskaber ifølge Energinet falde yderligere pga. statens investeringer i etableringen af COBRA-forbindelsen til Holland og den mulige Viking Link-forbindelse til Storbritannien.

Elnettet er derfor i dag i en situation, hvor de eksisterende komponenter i nettet kan levere de nødvendige ydelser. Fremadrettet vil etableringen af allerede vedtagne, nye komponenter i elnettet fuldt ud dække Danmarks behov. De nye komponenter forventes at have en levetid på 30-40 år, ifølge Energinets business case for den mulige Viking Link-forbindelse.

Behovet for investeringssignaler til sikring af de nødvendige egenskaber er derfor ikke-eksisterende. Lovforslagets initiativ er således ikke proportionalt i forhold til den negative indvirkning på det indre marked for energi og bør derfor ikke gennemføres.

En samfundsøkonomisk efficient fremskaffelse af de nødvendige ydelser og en minimering af forvridningen af det indre marked

De danske elforbrugere har gennem en række statslige investeringer i elnettet i de senere år finansieret en række enheder i form af udlandsforbindelser og synkronkompensatorer, som kan levere de nødvendige ydelser til sikring af forsyningssikkerheden. Investeringen i disse enheder er baseret på samfundsøkonomiske business cases udarbejdet af Energinet og godkendt af Energiministeren på baggrund af en sagsbehandling i Energistyrelsen.

Omkostningerne til anvendelsen af komponenter i elnettet til sikring af de nødvendige egenskaber udgøres af et begrænset energitab i komponenterne, hvilket ikke forvrider det indre marked. Aktivering af kraftværker medfører derimod betydelige omkostninger til brændsel og elproduktion som biprodukt, som yderligere forvrider prissætningen i det indre marked for el, som beskrevet ovenfor.

Den fremtidige fremskaffelse af de nødvendige ydelser bør derfor baseres på de samfundsøkonomiske principper, der var grundlaget for de business cases, som lå bag de statslige investeringer.

For at sikre, at de betydelige statslige investeringer i disse komponenter i elnettet ikke vil medføre tab for de danske elforbrugere, bør den kommende elforsyningslov understøtte en samfundsøkonomisk efficient fremskaffelse af de nødvendige ydelser, og dermed i højest mulig grad anvende de enheder, der allerede er tilgængelige i elnettet. Samtidig bør reguleringen, i langt højere grad end det er udtrykt i udkastet, sigte mod at minimere den statslige indgriben i det indre marked for el.

På vegne af:

Vindmølleindustrien

Martin Risum Bøndergaard
(mail: mrb@windpower.org)

Foreningen af slutbrugere af energi

Anders Plejdrup Houmøller
(mail: fse@fse)

Danmarks Vindmølleforening

Søren Klinge
(mail: sk@dkvind.dk)